

۵ واقعیت شگفت‌انگیز و کمتر شنیده‌شده درباره گیتار آکوستیک

گیتار آکوستیک یکی از محبوب‌ترین سازهای زهی در سراسر جهان است و هم تاریخچه‌ای طولانی دارد و هم نقشی اساسی در شکل‌گیری سبک‌های مختلف موسیقی ایفا کرده است. با وجود آنکه درباره این ساز نکات فراوانی می‌توان گفت، در این مطلب تنها به پنج مورد جالب و مهم اشاره می‌کنیم که به درک بهتر جایگاه گیتار آکوستیک کمک می‌کنند.

به گزارش خبرگزاری گزارش خبر، گیتار آکوستیک یکی از محبوب‌ترین سازهای زهی در سراسر جهان است و هم تاریخچه‌ای طولانی دارد و هم نقشی اساسی در شکل‌گیری سبک‌های مختلف موسیقی ایفا کرده است. با وجود آنکه درباره این ساز نکات فراوانی می‌توان گفت، در این مطلب تنها به پنج مورد جالب و مهم اشاره می‌کنیم که به درک بهتر جایگاه گیتار آکوستیک کمک می‌کنند.

۱. پنج هزار سال پیشینه

نخستین گیتار آکوستیک با شکل و شمایل امروزی، در سال ۱۸۵۰ توسط آنتونیو د تورس خورادو (Antonio de Torres Jurado)، سازنده اسپانیایی، ساخته شد. با این حال، طراحی او را نمی‌توان نقطه شروعی کاملاً نو دانست؛ زیرا انسان‌ها هزاران سال است که سازهایی شبیه به گیتار می‌سازند. یکی از قدیمی‌ترین نمونه‌های این سازها، عود است که قدمتی در حدود پنج هزار سال دارد و به احتمال زیاد، کهن‌ترین نمونه شناخته‌شده در این خانواده ساز به شمار می‌رود.

۲. مسیر طولانی سیم گیتار

خوشبختانه دوران استفاده از روده گوسفند برای ساخت سیم سازهای خانواده گیتار به سر آمده است. از اواخر دهه ۱۹۳۰، در گیتارهای کلاسیک از سیم‌های نایلونی استفاده می‌شود و گیتارهای آکوستیک با سیم فلزی نیز از اوایل قرن بیستم رواج یافته‌اند. هرچند جایگزین کردن سیم‌های فلزی یا مصنوعی تصمیمی به نفع حقوق حیوانات است، اما انگیزه اصلی این تغییر ارتباطی با حقوق حیوانات نداشت و در واقع، به عملکرد سیم‌های مدرن مربوط بود. سیم‌های نایلونی و فلزی، ثبات و پایداری بیشتری دارند و به همین دلیل، کوک گیتار بسیار ثابت‌تر می‌ماند. از طرفی، سیم‌های مدرن، صدایی با حجم بالاتر تولید می‌کنند.

۳. ابزاری برای تقویت حافظه

یادگیری گیتار می‌تواند ذهن شما را پرورش دهد و به تقویت حافظه شما کمک شایانی کند. با این وجود، حفظ کردن مواردی چون کوک گیتار، نام نت‌ها و در مراحل بالاتر، نت‌های تشکیل‌دهنده گام‌ها و مواردی از این دست، می‌تواند کمی دشوار باشد.

خوشبختانه برای حفظ کردن برخی از این موارد، راه‌حلهایی وجود دارد. مثلاً کوک استاندارد گیتار، از ضخیم‌ترین سیم به نازک‌ترین سیم، به ترتیب B، G، E، A، D، و دوباره E است. برای یادآوری آسان‌تر این ترتیب، چند عبارت بامزه و به یادماندنی وجود دارد که ابتدای هر یک از کلمات آنها، اشاره به نام یکی از سیم‌های گیتار دارد:

Eddie Ate Dynamite Good Bye Eddie (به معنای «ادی دینامیت را خورد، خداحافظ ادی»)
Elephants And Donkeys Grow Big Ears (به معنای «فیل‌ها و الاغ‌ها گوش‌های بزرگی دارند»)
Every Amateur Does Get Better Eventually (به معنای «هر تازه‌کاری روزی ماهر می‌شود»)

۴. گیتار شش میلیون دلاری

گاهی اوقات یک گیتار به‌خاطر کیفیت ساخت و صدای منحصر به فردش با رقمی هنگفت فروخته می‌شود و گاهی هم به این دلیل که زمانی دست یک اسطوره بوده است؛ مثلاً گیتار آکوستیک گیبسون جان لنون (John Lennon) که در یک حراجی به قیمت ۲.۴ میلیون دلار فروخته شد یا استرئوکلستر دیوید گیل‌مور (David Gilmour) که به شکل‌گیری صدای گروه پینک فلوید کمک کرد و به قیمت حیرت‌انگیز ۴ میلیون دلار معامله شد.

اما قیمت این دو گیتار در برابر گیتار آکوستیکی که کرت کوبین (Kurt Cobain) در کنسرت نیروانا در سال ۱۹۹۴ نواخت، هیچ است؛ زیرا این ساز با قیمت ۶ میلیون دلار به فروش رسید.

این قبیل گیتارها فقط ارزش مادی ندارند؛ بلکه قطعاتی نمادین از تاریخ موسیقی به شمار می‌آیند. در ادامه نگاهی کوتاه می‌اندازیم به چند نمونه از افسانه‌ای‌ترین گیتارها و قیمت‌های رکوردشکن آنها:

گیتاریست

مدل گیتار

استفاده شاخص

قیمت فروخته‌شده در مزایده

کرت کوبین

Martin D-۱۸E تولید سال ۱۹۵۹

کنسرت MTV Unplugged در سال ۱۹۹۴

۶ میلیون دلار

دیوید گیل‌مور

Fender Stratocaster ملقب به Black Strat

استفاده‌شده در آلبوم‌های کلاسیک پینک فلوید

۴ میلیون دلار

جان لنون

Gibson J-۱۶۰E تولید سال ۱۹۶۲

۵. گیتار ۴۹ سیم!

اغلب گیتارهای آکوستیک با شش سیم ساخته می‌شوند؛ اما گیتارهای آکوستیکی هم وجود دارند که دوازده سیم (شش جفت سیم) دارند. روی گیتار ۱۲ سیم می‌توان همان آکوردهای معمول را نواخت؛ اما به‌خاطر تعداد بیشتر سیم‌ها، صدایی بسیار غنی‌تر و روشن‌تر به دست می‌آید. اگر بخواهید حتی از ۱۲ سیم هم فراتر بروید، پیشنهاد می‌کنیم حتماً گیتار منحصر به فرد ۴۹ سیمی پائولو شیانچی (Paolo Schianchi) را ببینید!

نتیجه‌گیری

گیتار آکوستیک تاریخچه‌ای غنی دارد که از عصر باستان آغاز شده و به امروز رسیده است. این ساز چه شش سیم داشته باشد و چه چهل‌ونه سیم، همچنان به شکل‌دهی موسیقی و الهام‌بخشی به نوازندگان سراسر جهان ادامه می‌دهد.

اگر قصد دارید شما نیز قدم به این جهان شگفت‌انگیز بگذارید، دوره آموزش گیتار وب‌سایت گیتار ایران می‌تواند بهترین نقطه شروع برای شما باشد. در این دوره رایگان، تمامی مبانی نوازندگی گیتار به‌صورت قدم‌به‌قدم شرح داده می‌شود و شما می‌توانید با تماشای هر قسمت، دانش و مهارت خود را ارتقا دهید. در نخستین قسمت از این مجموعه، درباره برنامه تمرین گیتار صحبت می‌شود:

سوالات متداول درباره گیتار آکوستیک

۱. مخترع گیتار آکوستیک مدرن کیست؟

طرح و شکل امروزی گیتار آکوستیک مدیون آنتونیو د تورس خورادو است؛ سازنده‌ای اسپانیایی که در سال ۱۸۵۰ اولین نسخه از این ساز را با طراحی نوآورانه ساخت. تورس با تغییرات بنیادینی که در ابعاد بدنه، ضخامت و ساختار گیتار به وجود آورد، بنیان شکل امروزی گیتار آکوستیک را بنا نهاد. کارهای او باعث شد که گیتار نه‌تنها از نظر ظاهری زیباتر شود، بلکه کیفیت صدا و قابلیت اجرای آن نیز ارتقا یابد و به این ترتیب، مسیر تحول این ساز را به سمت شکوفایی بیشتر هموار کرد.

۲. تفاوت بین سیم‌های نایلونی و سیم‌های فلزی چیست؟

سیم‌های نایلونی، نرم‌تر و انعطاف‌پذیرتر هستند و صدایی گرم، ملایم و دلنشین تولید می‌کنند که برای گیتارهای کلاسیک مناسب است. این نوع سیم‌ها به نوازنده امکان می‌دهند که نوازندگی راحت‌تر و لطیف‌تری داشته باشد؛ به‌خصوص برای اجراهای سبک‌های کلاسیک و موسیقی‌هایی که تأکید بر ظرافت و احساس دارند.

در مقابل، سیم‌های فلزی که عمدتاً از فولاد ساخته می‌شوند، صدایی بلندتر، پرانرژی‌تر و روشن‌تر ایجاد می‌کنند. این سیم‌ها برای سبک‌هایی نظیر فولک، راک و کانتری که صدای گیتار باید در آنها قوی‌تر و غالب‌تر باشد، محبوب‌تر هستند.

علاوه بر این، سیم‌های فلزی معمولاً پایداری کوک بهتری دارند و برای اجراهای پر قدرت‌تر مناسب‌ترند؛ در حالی که سیم‌های نایلونی بیشتر در تمرین‌ها و اجراهای آرام‌تر کاربرد دارند.

۳. چطور می‌توانم کوک استاندارد گیتار را راحت‌تر به خاطر بسپارم؟

کوک گیتار، از ضخیم‌ترین سیم به نازک‌ترین سیم، به ترتیب E، A، D، G، B و دوباره E است. برای یادآوری آسان این ترتیب، عبارات و جملات زیادی وجود دارد که می‌توانند به‌عنوان راهنما به کار روند. استفاده از این عبارات کمک می‌کند تا سیم‌ها و کوک گیتار در ذهن‌تان ماندگارتر شود و به راحتی در موقع نواختن یا کوک کردن ساز، بتوانید ترتیب صحیح را به یاد بیاورید. برخی از مشهورترین و بامزه‌ترین این عبارات عبارتند از:

Eddie Ate Dynamite Good Bye Eddie
Elephants And Donkeys Grow Big Ears
Every Amateur Does Get Better Eventually

۴. گران‌قیمت‌ترین گیتار آکوستیک تاریخ متعلق به کدام نوازنده بوده است؟

گران‌ترین گیتار آکوستیکی که تاکنون در حراجی به فروش رسیده، گیتار مارتین D-۱۸E است که توسط کرت کوبین، خواننده و نوازنده افسانه‌ای گروه نیروانا، در کنسرت مشهور MTV Unplugged در سال ۱۹۹۴ استفاده شد. این ساز با قیمت شش میلیون دلار معامله شد و به این ترتیب، رکورد گران‌ترین گیتار آکوستیک فروخته‌شده را به خود اختصاص داد. ارزش این گیتار نه فقط به خاطر کیفیت ساخت و صدای بی‌نظیرش، بلکه به دلیل تاریخچه و ارتباطش با یکی از بزرگ‌ترین چهره‌های موسیقی راک است.

۵. آیا گیتارهایی با بیش از شش سیم هم وجود دارند؟

بله! گرچه بیشتر گیتارهای آکوستیک استاندارد دارای شش سیم هستند، اما نمونه‌هایی هم با تعداد سیم بیشتر وجود دارد که صدایی منحصر به فرد تولید می‌کنند. به‌عنوان مثال، گیتارهای دوازده سیم یکی از این سازها هستند که صدایی غنی‌تر و پرحجم‌تر از گیتارهای معمولی دارند و در میان نوازندگانی که به دنبال صدایی پرجزئیات‌تر هستند، بسیار محبوب‌اند. فراتر از این‌ها، گیتارهای خاص و سفارشی با تعداد سیم‌های بسیار بیشتر نیز ساخته شده‌اند؛ مثل گیتار ۴۹ سیم پائولو شیانچی که نمونه‌ای بسیار نادر به شمار می‌رود. این قبیل گیتارها امکان ایجاد صداها پیچیده‌تری را فراهم می‌کنند و اغلب بیشتر به‌عنوان آثار هنری یا سازهای تجربی مورد توجه قرار می‌گیرند.

۶. آیا گیتارهای گران‌قیمت برای مبتدی‌ها بهتر هستند؟

نه لزوماً. گیتارهای گران‌قیمت معمولاً به دلیل داشتن ارزش تاریخی، استفاده از مواد کمیاب یا مواردی از این دست ارزشمند هستند؛ اما این ویژگی‌ها لزوماً آنها را برای نوازندگان تازه‌کار مناسب‌تر نمی‌کند. بهتر است افراد تازه‌کار مسیر خود را با یک مدل باکیفیت شروع کنند که قیمتی منطقی داشته باشد و نوازنده بتواند در کمال راحتی با آن تمرین کند و مهارت‌های پایه را یاد بگیرد. انتخاب گیتار مناسب برای شروع می‌تواند تجربه یادگیری را لذت‌بخش‌تر سازد و از خستگی و ناامیدی جلوگیری کند؛ بنابراین همیشه لازم نیست هزینه زیادی صرف خرید گیتار شود.